

World famous writer Claire Kenneth wrote this poem in 1957, on the first anniversary of the October Revolution of 1956, in memory of our youngest heroes. She immortalized here a 14-year old who off-hand called to his mother in the kitchen, "Mom, I'm going to the demonstration now."

**Anyu, tüntetni megyek! -
Mom, I'm Going to the Demonstration**

Claire Kenneth

Tegnap még, selymes szőke hajad
Simogatta szelíd anyai kéz...
Ma fegyverrel a kezében
A barikádra mész...
Tegnap még féltél az iskolában,
Hogy a leckét nem tudod jól...
Ma? Orosz túlerővel szemben
A géppisztolyod szól...
Csak tizennégy éves voltál,
Vézna, kékszemű gyerek,
Bekiáltottál a konyhába:
Anyu, most tüntetni megyek!!!
Olcsó mackóruhát viseltél,
Megtalpalt iskola cipőt.
Emléked azóta már
Csodás legendává nőtt...
Mert soha, soha a világon
Még nem harcolt ilyen sereg,
Halált megvető bátorsággal,
Ennyi gyerek, magyar gyerek!

Szemben az orosz tankokkal
Mely mint dübörgő halál
Pillanatonként százakat
Irgalmatlanul lekaszá!l!
Drága kis testeken gázol
Páncélszörnyek hernyótalpa.
Szovjet tankokra vér tapad
És ott feküsztek halva. Halva!
Megölték a gyerekeinket,
A hősokeket, mert szembeszálltak...
Bolszevista bitangok hada
Nemzetgyilkossá váltak!
Ezt a vért nem mossa le
Évezredek ítélőszéke
És egy napon fegyvert ragad
A világnak minden népe!
Példát vesz Rólad kisfiú,
Te vézna iskolásgyerek,
Aki beszóltál a konyhába:
Anyu, most tüntetni megyek!!!

**A „mi” ötvenhatunk!
—“Our” fifty-six!**

Tóth Barna

A történelem sorsfordító viharainak fordulatait események – epizódok – sora alakítja, és teszi emlékezetessé. Aligha volt, vagy van ilyen vihar, melyeknek forradalmi hevülete ne dobott volna a felszínre mindaddig ismeretlen embereket is, akik hősokké váltak, vagy mártírok lettek. Ugyanakkor bármennyire is meghatározó szerepük van az ilyen „forradalmároknak” az események menetében, a tömegtámogatást adó névtelenek nélkül még sincs TÖRTÉNELEM! És nélkülük se „győztes”, se „vesztes” forradalom sincs.

Hatvan esztendő múlva emlékezve a történetekre, biztosan hiányos a névsor: Benke Józsi, Boros Berci, Enyedi Laci, Horváth Jóska, Harczi Kálmán, Hasur Bandi, Irházi Zoli, Józán Sanyi, Székely Sanyi, Tatarek Lajos, meg még jó néhányan voltunk „névtelen, arctalan tömeg” Cegléden, 1956 őszén.

De a „mi” történetünk – is! – jóval korábban, még 1935-ben kezdődött, születésünk napján. Átestünk különböző gyermekbetegségeken, majd átértük a háborút is, ki-ki ilyen-olyan traumával. Jártunk iskolába, amit vagy elvégeztünk, vagy nem.

Sokunk családját megviselte a „népidemokrácia” egynéhány intézkedése, de reméltük, ez csak átmenet. Ami utána jön az lesz az igazi, a „boldogság kora”.

Mikor tizenhét évesen „sor alá” estünk, valamennyiünknek volt tiszteletes foglalkozása. „Ifjúmunkás”, „Dolgozóparaszt”, vagy más, de mindenki építette a népidemokráciát, a „Nép államát”.

A sorozóbizottság az egészségügyi vizsgálattal összevetve mondta ki a szentenciát: ALKALMAS! Egyben döntött arról is, hogy ki melyik fegyvernemhez – alakulathoz – kerül és milyen beosztásba.

Ez igen fontos megállapítás volt – akkor még – lévén, hogy aki nem felelt meg, az nem volt teljes értékű legény a „faluban”! Az „alkalmasok” viszont vártak további két évet, hogy betöltve huszadik életévüket behívják, és legyenek a Magyar Néphadsereg katonái. Védjék a Hazát, mely „Erős bástya a Béke Frontján”, amit állandóan fenyegetnek a gaz „zimperalisták”.

Nos, bekövetkezett 1955. november 11.-e, a bevonulásunk napja. Ahhoz képest, hogy könnyező szereteteinktől búcsúzkodva gyülekeztünk az Ipartestület udvarán, kellemes, napfényes idő volt. Az adatok egyeztetése után kaptuk meg a beosztást, ki melyik Csepelre kapaszkodhat fel katonaládájával együtt, s mely irányba? Többségünk Ceglédre került, a Történelmi-úti tüzérhadosztály lakatanyájába.

Itt gyorsan peregtek az események. Újabb orvosi vizsgálat, majd a fodrász megkopasztott bennünket. Utána zuhany, azután már gatyában, ingben vártuk a többi textilneműt: kapca, csizma, nadrág, gimnasztyorka, sapka, köpeny.

Még gatyában voltunk, mikor sorunkra várva összetalálkoztam Horváth Jóskával, akivel éveig osztálytársak voltunk. Nagy örömmel ismerkedtünk egymással: kopaszon, ingben, gatyában...

Hat hét karantén után mindenki megkapta a beosztását. Én lövegkezelő lettem a 153 milliméteres tarackos ezred negyedik ütegébe sorolva. Mint érettségizett egyén, az eskütétel után ütegnagy, számos bürokratikus feladattal. Egy idő múlva én állítottam össze az őrség vezénylését, és éjszakánként körmöltem a kiképzési tervet, ami pedig szakaszparancsnoki feladat lett volna, de rám bízta Csaba hadnagy elvtárs, és a többiek.

Egyébként jó emlékeim maradtak még Ary hadnagy, Firnipl Pista, és Kelecsova főhadnagyokról, akik szintén szakaszparancsnokok voltak. Rendes fickó volt az ütegnagyunk, Bódi százados „et” (elvtárs)is.

Ezek az éjszakai körmölések azzal az előnnyel jártak, hogy az este tízig működő néprádióból folyamatosan követhettem 1956 nyarának eseményeit. A Kossuth-klubban, a Petőfi-körben zajló politikai viták mellett az „Első Nemzetközi Liszt-Bartók Zongoraverseny” fordulatait. (Nyert az orosz Lazarij Bergmann.)

Ahogy sűrűsödtek az események, jött híre az egyetemisták mozgolódásának: Szeged, a pesti Műegyetem, Miskolc, stb. Bár minden laktanya a maga nemében zárt világ, a rádió mellett a **Szabad Nép**, de még a **Néphadsereg** is mind gyakrabban közölt ellenzéki véleményeket a pécsi-uránról, a timföld-exportról, az igazságtalan magyar-szovjet kereskedelem elszámolásáról.

De még a szovjet csapatok itt létéről is. Valami kezdett fortyogni!

Csak utólag tűnt fel, hogy a Kossuth-rádióban, az év eleje óta egyre gyakrabban hangzott el Verdi Nabucójából a „Szabadság-kórus”. Az igazi felszabadulás utáni vágy hétköznapijaink fontos eleme lett!

Ilyen módon telt el a nyár, kiképzéssel, őszi éleslövészettel Várpalotán, és jött az ősz, október. Az egész országot megrázta október 6.-án a Rajk-per áldozatainak újratemetése. Óriási tömeg volt! Majd egy héttel később a tábornoki-perben

elítéltek következtek.

Nem panaszkodhattam, mert az írnozkodás miatt mentesültem némely kellemetlenségtől, bár egy ízben összejövedlve Csaba hadnagy „et”-sal, az egyik hétfője két napját a fogdában töltöttem...

Egyébként szeptemberben megkezdődött a hadsereg kosárlabda bajnoksága. A ceglédi hadosztály válogatottja – benne magam is – a központi régióban, Szentendre, Vác, Esztergom, alakulataival kerültünk – volna! – össze, ám a bajnokság október végén megszakadt!

Október 21.-én, vasárnap, Esztergomban voltunk, a páncélosokkal csatáztunk. Hazafelé jövet, míg kora délután vártuk a Nyugatiban a ceglédi csatlakozást, kiugrottunk a Dunához, ahol a rakpart lépcsőin napozó egyetemista lányokkal évődöttünk.

Akkor, abban a szikrázó verőfényben ki a fene gondolta volna, hogy mi lesz itt két nap múlva? Pedig lett...

Hétfő, kedd: a rádió tele hírekkel az egyetemisták mozgolódásával, majd 23-án délután hír a tüntetésekről. Este a vérlázító Gerő-beszéd a rádióból. Lövöldözés a Lánchídnál, a Rádiónál. Így jött az esti takarodó.

Éjjel félegykor RIADÓ! Mivel az üteg „hadosztály-közvetlen” besorolású volt, azt a feladatot kaptuk, hogy mivel az éjszaka folyamán „huligán-elemek” megtámadták a honvédelmi minisztérium épületét, a védők megsegítésére gyalogsági lőszerutánpótlást kell felvinni. Nosza, négy Csepelt megraktunk lőszerrel, és kézi-gránáttal. Kettőkor már menetkészen vártuk az indulási parancsot. Ami egyre késett...

Ebéd után valamikor a riadót lefújták, minden vissza a helyére.

Közben szálltak a hírek a fegyveres összetűzésekről, ami bennünk úgy csapódott le, hogy megvédjük a HAZÁT. Bármilyen áron!

Ha tehát mi hajnalban elindulunk

Pestre, hajlandóak lettünk volna felvenni a harcot... De nem tudtuk, hogy kivel? De azt sem, hogy hol.

Szóval nem lehettünk HŐSÖK, de ÁLDOZATOK sem!

A másik lehetőség a győztesnek tűnő forradalom végóráinak idején kínálkozott, november 1.- 3. között.

A rádióban azt hallottuk, hogy a Nagy Imre-kormány megegyezett az oroszokkal a kivonulásról. Mi pedig, Cegléden, a laktanyaépületek tetejéről azt láttuk, hogy a néhány kilométerre lévő négyes úton, Pest irányában özönlik a Vörös Hadsereg. Tankok, teherautók, nehézfegyverek, gyalogosok, vegyesen, éjjel-nappal.

Akkor hol van itt „kivonulás”? Úgy tűnt harcolni fogunk, mindhalálig!

Elsején a két ezred egy-egy ütege négy-négy löveggel – 153-as tarack, és 122-es ágyú – tüzelőállást foglalt a laktanyaelőtti kisvasút árkában azzal a feladattal, hogy az esetleges harcokcsi támadást verjük vissza!

Valamennyien tisztában voltunk a helyzettel: ha közvetlen irányzással, ki is lövünk néhányat, ekkora ármádát képtelenség leküzdeni. De legalább megmutatjuk.

Utólag írhatom, győzött a józanész. Csehi hadosztályparancsnokunk harmadikán este lefújta a készenlétet: lőszer a lőszerraktárba, lövegek a telephelyre. Mi pedig két álmatlan éjszaka után megszokott ágyunkban fekhettünk. Tehát megint „nem sikerült”!

Nem lettünk sem HŐSÖK, sem ÁLDOZATOK!

Negyedikén hajnalban, fél öt körül nagy dübörgés! A szürkületben tankok körvonala rajzolódott ki, ahogy jönnek át a laktanya kerítését ledöntve! A lövegtoronyok az épületekre irányozva.

Úristen! Nekünk csak géppisztolyaink vannak. Itt a vég...

Vidám ébresztő, majd a reggeli után

mindenki mehet, amerre lát!
Voltunk vagy ezren, akik neki vágtunk. Mi, kőrösiek toronyiránt, Nyársapáton át hazafelé. Mindenütt a tanyákat útba ejtve, iszogatva énekeltük a Szózatot, vagy Himnuszt. Hazáig kerülgettük a járt utakat.

Már alkonyodott – úgy, mint most, mikor e sorokat írom – mikor haza érve, a Mizsei utcai házban Édesanyámmal összeborulva zokogtunk.

Ő örömeiben, hogy drága magzata egészségesen előkerült. Én pedig azért mert átéltem, amit átéltem: megint megaláztak, becsaptak minket.

Sárba-vérbe taposták nem csak a forradalmat, hanem a reményt is...

Így hatvan év múltán alig van már, akitől megkérdezhetném: Mi lett volna jobb, HŐS-nek lenni, vagy ÁLDOZAT-nak?

Magam sem tudom...

2016. november 4.

Because he was the son of an artillery officer who, after Trianon, became a gendarme captain, Tóth Barna was not allowed to apply to the university, despite his outstanding grades. Being a good basketball player, though, he was sent to play on the team of a spinning mill in Budapest. After two years, at age 20, he signed up for his compulsory 2-year military stint. That is where he was when the Revolution of 1956 broke out. Afterwards, he completed a surveying course offered by the state mapping authority, and worked around the country as a surveyor. He eventually worked as foreman with various public utility works and construction companies.

Remembering the Martyrs of Arad EPF

Memory of the 13 generals who were executed by the Austrians in 1849 after that Freedom Fight is refreshed by observances every October 6th.

Statues and other memorials in their honor have been erected in many parts of Hungary, and still continue to be created everywhere.

One of the latest such creation is at Szentkirály, east of Kecskemét in Bács-Kiskún County. It was designed by Szabó Nóra, combining iron and wood into a harmonious memorial. The candles are of varying heights: those commemorating older generals are shorter, for they had lived/burned for a longer period of time. The symbolic melted wax flowing together represents their struggle, their sacrifice for the common cause.

The tree trunk was cleaned by native wood carver Czakó Lajos. Kovácsné Lázár Ilona, who first saw the possibilities of the huge tree trunk, did the glazing. Her husband, Kovács Menyhért did the blacksmithing work.

The memorial was dedicated a year ago, in October 2017.

Szentkirály is famous for its bottled mineral water which, together with numerous other brands, is very popular in Hungary, because the water pipes in the old apartment houses are no longer to be trusted. (See the June 2016 issue of Magyar News Online). On my last visit there seven years ago, *Szentkirályi ásványvíz* is what I bought and drank every day.

Memorial to the 13 Martyrs of Arad in Szentkirály

October Memorial

Magyar Studies of America, together with Magyar News Online once again invites everyone to a commemoration of the Revolution and Freedom Fight of 1956, to be observed on Sunday, October 21st in Fairfield, CT.

Beginning with the laying of a wreath at the memorial plaque erected by Magyar Studies of America in 2003, adjacent to Town Hall at 3 PM, a program will follow at the Fairfield Museum and History Center. Coffee and refreshments will be served.

*Magyar Studies of America és a Magyar News együttesen
ünnepséget rendez az 1956-os Magyar Szabadságharc
emlékére, vasárnap, 2018 október 21-én.*

*Emléktábla koszorúzása a Fairfield Independence
Hall-nál d.u. 3-kor
725 Old Post Rd. Fairfield, CT*

*Koszorúzást követi az ünnepély a Fairfield Museum and
History Center-ben
370 Beach Rd. Fairfield, CT*

Utána mindenkit szeretettel meghívunk kávéra és süteményre.

Sixth Pálinka Festival in Linden, NJ

viola vonfi

When 800 people have been served wonderful Hungarian food, and were entertained by musicians, dancers and soloists, one might call the event a smashing success! That is what happened on September 18th in Linden, NJ, at the Sixth Pálinka Festival, sponsored by the 101-year old Magyar Kerekasztal Társaság. This small club has once again produced something really BIG on their large garden property!

Although advertised as a "pálinka festival", the variety of Hungarian specialties would have made a first-class restaurant proud! Yes, pálinka was also available for tasting, especially later on in the day when a "pálinka király" was chosen (the idea was NOT to gulp down as much pálinka as possible!)

But from noon on there was a never-ending line for *sült kolbász* and *hurka*, *pecsenye*, *töltött káposzta*, *paprikás csirke*, *gulyás leves*, *székely káposzta*, *disznó pörkölt* *nokedlivel*, *káposztás tészta*, *lepcsánka* (hash browns) and *palacsinta*. (Makes your mouth water, just to list them!)

To close the meal, the *kürtös kalács* was also popular. There were no other baked goods.

Considering that all the food was prepared by club members, who started to prepare a week ahead of time, it is amazing what they produced!

Gypsy music, dance music, Transylvanian folk

the participants. I understand a couple will be teaching dance at the Hungarian school. After 7 PM, a *táncház* was held inside the building.

There was a special tent for the children, who had their own entertainment and for whom hot dogs and hamburgers were on the menu.

There were tents for selling Hungarian items, including candles and *mézeskalács* (honey cakes), and István and Ildikó Vass were there with their homemade *kolbász*, *szalonna* and *tőpörtyűs pogácsa*.

It was amazing to see only 8-10 people active in the kitchen! It just goes to show what a few people can accomplish when they cooperate for a common cause!

music provided a constant background for the festivities. Orbán László & Barátai Band, Örökzöldek and the Életfa Folk Band entertained the participants in turn. When they took a break, DJ Peter Sigari filled in. A Retro Disco was also on the program.

Folk dancers from Hungary – the Messzi néptáncgyűttes – dazzled

The Pálinka Festival had something for every age group and was a huge success! Congratulations to the Magyar Kerekasztal Társaság! May they continue their great undertaking for many more years to come!

Firewall Paintings - tűzfalfestmények - in Budapest

István Arato

Among the many interesting things to see in Budapest are the firewall paintings. These numerous examples of "street art" give the capital a youthful aspect, making it attractive for the younger generation as a trendy destination.

Every year since 2014, there was a festival called the Colorful City (Szines Város), an event that lasted one month, during which Hungarian and international artists could paint on the walls. There was a different theme every year. In 2017, it was Wine and Gastronomy. (The festival is not being held this year.)

The Colorful City group is an association of artists who started painting in public spaces in a legal way in 2009 with the basic concept of taking art into the streets. Since then, they covered over 40,000 sq. m. of wall space. Currently they are working in London.

These firewall paintings are so beautiful that sometimes we cannot even associate the work with a firewall. They are so colorful, changing the landscape. And of course they give the city a much more attractive look, making people feel better when looking at the paintings.

The paintings give the formerly deteriorating inner VII. and VIII. Districts a much better appearance. Neopaint was definitely able to brighten up the place. Vattamány Zsolt, Mayor of the VII. District, said that since 2013, 21 firewall paintings were created un-

Firewall painting commemorating the 60th anniversary of the Hungarian Revolution. "A people said: Enough!" Quote from Márai Sándor's poem "Mennyből az angyal".

der the program in Erzsébetváros.

In front of the 250-year old European Circus, 600 square meters of a wall was painted in Almássy square in Budapest, using 420 liters of paint in little less than 2 weeks, commemorating its anniversary (source: Magyar Idők)

But it's not only the big paint companies that produce murals. These legal paintings in public and on famous ruins give the opportunity for young artists to show their mettle. Some of these works of art are also political, for example that of a refugee girl, which has the inscription "1 family torn apart by war is too many" on Gozsdu udvar (Court).

A giant one, the biggest in Hungary at this point, was completed a couple of years ago by Neopaint, a company that since 2011 created more than 30 pieces of firewall paintings in Budapest, as they claim in their website. Much of their work had been done under the "Firewall Rehab in Erzsébetváros 2013" program. This big mural is called "Budapest" and was created by graphic artist Vidák Zsolt...

István Arato, son of Hungarian immigrant parents, was born in São Paulo, Brazil where he was a journalist. He came to the US in 1996 and now works in the hospitality/restaurant business. He attends the Hungarian School sponsored by Magyar Studies of America in Fairfield, CT.

From Kassa and Szombathely to Taiwan

EPF

Curiosity may have killed the cat, but it can also lead to very interesting discoveries one never suspected!

Once upon a time, there was a Hungarian-founded hospital in Taiwan. Named for the Holy Family, it was established by Hungarian Jesuit Jaschkó István in Lutsao in 1962, and served mainly the poor of the area. The need was so great that it had to be expanded, and a second story was added by 1972. Unfortunately, it had to close in 1974 due to a lack of permanent personnel, as well as the high pay rate required. At that point, the hospital was moved to Potsu.

Fr. Jaschkó was born in Kassa, and after he joined the Jesuits, but before he was ordained, requested to be sent to the missions. In 1936, he was sent to China, where he spent time learning Chinese, and finished his philosophical and theological studies. He was ordained there in May of 1941.

Working as a missionary in various localities, he was also director of a small mission hospital in the late 1940s. Continuing his missionary activities even after the hospital was nationalized in 1949, he was arrested and sentenced to house arrest by the Communists. They expelled him from China in 1954, and he lived in Macao for a year. Then Fr. Jaschkó began to study Taiwanese, his next assignment. He became director of the hospital of Lutsao, then began to build Holy Family Hospital there.

After Holy Family Hospital closed in Lutsao, he became Pastor at Hsinchu, where he established an institute for children who were mentally and physically retarded and became its director. In 1998, he received one of the highest Taiwanese state awards.

But the Lutsao hospital was also where Dr. Buzády Tibor of Budapest

had compiled a Chinese-Hungarian dictionary, dealing mostly with medical terminology. Beginning with an explanation of the five tones of Mandarin Chinese and the eight tones of Taiwanese, each page is divided into six columns. Every entry starts with the Chinese symbols that define each term, followed by the Hungarian pronunciation (according to the Zsoldos method). The next column contains the Hungarian meaning, while the following column has the Romanized version of the Taiwanese expression. Next comes the English phonetic phrase, and finally the English meaning. For the language student, there is a wealth of information in this modest 87-page booklet published in 1976.

Dr. Buzády's bio would merit a whole article of its own! Born in Szombathely in 1934, he attended the medical school of Pécs, and lived through the 1956 Revolution and Freedom Fight. He then went on to obtain his doctor's diploma at the University of London, St. Bart's, in 1961. Between 1961 and 1974, he worked in the medical field in Great Britain, Denmark and Sweden.

In 1971, we find him in Sweden establishing an association of breeders of Hungarian dogs (he also wrote a book, *Dogs of Hungary*, published in Hungarian, German and English). As mentioned above, Dr. Buzády worked in the missions in Taiwan for a year (1975). For the next 25 years, he had his private practice in München. There he was also the founding president of the largest west-

European cultural association, the Széchenyi Kör (Circle).

He branched out from the medical field and became owner of the Herp Printing and Publishing firm, also in München (1978-2000), and of the Hotel Nóra in Gödöllő and Budapest.

In addition to the Chinese-Hungarian dictionary and the volume on Hungarian dogs, he also wrote a history of the Hungarian branch of the Knights of St. Lazarus.

For his cultural and charitable work, the British government awarded him a hereditary title of nobility in 1980. The rest of his high civic and religious awards are too numerous to mention.

All this came to light, with a little research, because I was curious about a small caption in a little Chinese-Hungarian dictionary, that mentioned it having been compiled in a hospital founded by Hungarians! And one thing simply led to another ...

最好 - 丁 最好 - 丁	hǎo xiǎo dīng hǎo xiǎo dīng	legjobb lesz megadent.	csing hí kbic csing hí	széchenyi kör yígyé	It is best to have a look at it.
去那里 - 我 那在哪里!	qù nàlǐ, wǒ nà nǐ zài nǎ?	Menjen oda és megkérdezzék!	kü ma, ocs há lí káan-cha	nyá nár, wó óú hí jánvái	Go there and I will examine you!
回来吧 - 回 那地方!	huí lái ba, huí nà dì fāng!	Vérüljön meg és menjen oda!	áit ná-páh kíá kü há	nying hia-jen, ám náifóú	Turn back and go away there!
回来了!	huí lái le!	Ferültje le!	shíá* hí lí	ching tángyá	Go down!
背上书包 背上书包	bēi shàng shūbāo bēi shàng shūbāo	Feküdjön h- nyatt!	tá lí	nyán nyángshang tángyá	Go on your back!
背上书包 (背我)!	bēi shàng shūbāo (bēi wǒ)!	A hánó fekü- jék!	khy lí	hái nyángshang tángyá	Go on your stomach!
走一走!	zǒu yí zǒu!	Feküdjék az oldalán!	tó chí lí péng	dau yítyán	Go on your side!
再往前走 在你的肚子 上。	zài nǐ de dǔzi shàng	Missa fel a lábát a ha- sánra!	shóng lí é kha khyng tsa lí é pak-tó* táng	nyang híde jyan fángshái níde shíde shang	Put your leg up to your stomach!

Thoughts and Events of My Youth/ Gondolatok és események a fiatal koromból

Attila Kiss

I was born in Budapest in 1946. I could have been 6 or 7 years old, when one afternoon my Mother sat me down and said, "We have to talk." Until then, I had gotten up every morning at 5:30 and gone to serve Mass at the "Fehérek temploma" (Dominican church) at Május 1 út. Mother said: "Son, the times have changed, and from now on you won't get up in the morning to go to church. Instead, you will get a blue neckerchief in school and you will be a "kisdobos" (preparatory to becoming a Young Pioneer. "Kisdobos" was for the Pioneers what kindergarten is for school.) That was my first encounter with politics.

Then one morning I was ready to go to school – it was 1953 – my Mother said, "There's no school today, because it's a national day of mourning. Stalin, Hungary's great 'benefactor', has died." At that time, I didn't know much about who Stalin was, but I didn't have to go to school, that wasn't bad. True, there was funeral music on the radio all day, and one couldn't talk too loud or yell.

A few years passed, and then it was October 23rd: 1956. We went to school as we did every day. Around 10 or 11 o'clock, our lady teacher said there would be great demonstrations throughout the city in the afternoon and even in the Városliget; we will finish school for the day, let everyone go home safely. I ran home too, since school was only 5 minutes from our home in a 6-apartment building on the corner of Erzsébet Királyné út and Hungária körút.

I threw down my book bag and ran to play in the Városliget (3 minutes from the apartment), because only there did we live truly free. The other side of Városliget was closed off by Felvonulási Tér, where the great parades were held on May 1st and the country's leaders would wave and greet the parading Hungarians, the workers, and all those who had been ordered to participate, to prove their "loyalty" to the country by their presence. Everyone

who could walk had to show up and lug the red flag.

We children headed there too on October 23rd, because they said there would be an extraordinary parade, a demonstration, which we couldn't miss, we had to go see.

So it was. A vast number of people gathered, not waving red flags but only Hungarian ones. Then there were speeches, recitations, the atmosphere was very impassioned; then they started to throw all kinds of glass at the Stalin statue. Soon all types of tools turned up, cables and winches, and the crowd roared, "Down with the statue!" I remember that on either side of the platform there were two enormous snake statues made of steel to which they fastened one end of the cables, the other to the Stalin statue. After a long delay, the statue finally fell, and everyone who could, tried to cut or saw off a piece. Lacking tools, all I could do was keep jumping on top of the statue, as did everyone else. I remember that the statue broke off so that its boots remained for many weeks, when the state had them removed. But the platform remained for many more long years with the same purpose that the country's leaders might wave to the people on May 1st.

Then came a new surprise: all the inhabitants of the building moved down to the shelter in the cellar the following day, on October 24th, since fierce shooting started in front of the house. On the opposite corner from our building was the Tolbúchin barracks, where military units were stationed. Then a tank arrived in front of our building, and started shooting at the barracks, and they shot back at the tank. The side of the house bore the traces of the firefight for years, because the district council did not pay attention to restoring the damage caused by the Freedom Fight. Today, the barracks building is used as a hospital.

The shooting finally died down, and

we could come up from the shelter. After walking 4-5 km (some three miles), we stood in the long line in front of the bakery at Hős utca, where we were able to buy bread. There had been a grocery store on the first floor of our building, but it had been totally shelled to bits in the fight against the barracks.

Then, with my Dad's leadership, we ventured further, to Köztársaság tér, where the headquarters of the AVÓ and the Communist Party were. The buildings had been totally shot to pieces, and huge holes gaped in front of them, because people had looked for the secret escape routes of the ÁVÓ. Around the square, half burned people were hanging from street lamps, a horrible sight to see at age 10. The sight at the corner of Körút and Rákóczi út was not heartwarming either: burnt out streetcars, military vehicles, buildings several stories high which had been shelled to pieces and had collapsed illustrated the fierce battles that had been fought there.

Then the Freedom Fight was beaten down, the country was shepherded back into the accustomed and forcefully imposed Communism.

My next contact with politics occurred in 1965. Having finished the technical school, I applied to the Technical University of Budapest. I wanted to become an engineer. I did well on the entrance exam, but since my father was an intellectual worker – a bookkeeper – I was refused on the basis of a lack of space, since they had to make room for children of the working class.

I started working in a textile factory, in a plan of work with three shifts; it was quite hard to accept as a substitute for desks at the university.

Then in 1966, they called me into the personnel office, and asked me whether I wanted to attend the university. Naturally, I answered "yes", to which they replied that if I joined the

Communist Party, they would recommend me and would arrange for my admission to the university. And so it happened.

All at once, the world opened up, they sent me traveling abroad to the surrounding Socialist countries; my technical career developed very nicely. I was promoted to the position of head mechanic (here it is called Plant Manager).

I have to mention here that every Socialist business was built on so-called "plant democracy", that is, the right to make decisions was equally shared by the Party Secretary, the Union President, and the Economic Director.

Whether dealing with pay raises, awards, economic decisions, or investment, all three together had to decide and deal with everything that can occur in the life of an industrial enterprise.

That is when my problems started, because as a responsible economic leader, I needed decisions that were opposed to the "Plant Democracy", to the Party and the Union.

Warnings, party disciplinary actions and further sanctions piled up on me, saying that "I'm not a good Comrade". Finally, all the political intrigue led me to leave my homeland in 1980, trying to rebuild here in the US my engineering dreams which they had destroyed back in Hungary.

I believe I have succeeded.

Once Attila Kiss learned English, he became a designing engineer. Among others, he worked for Bik (the pen company) and Schick (razors), from where he retired a few years ago.

Valamikor 6-7 éves lehettem (1946-ban Budapesten, a XIV kerületben, Zuglóban születtem), az egyik nap délután Édesanyám leültetett és mondta, beszélünk kell. Addig minden reggel 1/2-6-kor keltem és mentem az akkori Május-1 úti (most Hermina út) „Fehérek Templomába” ministrálni. Azt mondja Anyukám: Fiam, az idők szava megváltozott és ezentúl nem kelsz fel reggel és nem

jársz többet a templomba, hanem kapsz egy kék nyakkendőt az iskolában és ezentúl „kisdobos” leszel. Hát így kezdődött az első találkozásom a politikával.

Aztan az egyik nap reggel indulnék az iskolába, akkor 1953-t írtak, azt mondja Édesanyám, ma nincs tanítás, mert országos gyásznap van. Meghalt Sztálin, a magyarok „jótévője”. Hát én akkor még nem sokat tudtam ki is volt Sztálin, de nem kellett iskolába menni, az már nem rossz. Igaz, egész nap gyász-zene volt a rádióban, és nem volt szabad hangoskodni, kiabálni. Közben eltelt néhány év, és 1956 ok-

The boots of Stalin

tóber 23.-a lett, mentünk az iskolába, mint minden nap. Délelőtt úgy 10-11 tájban a tanárnőnk azt mondta, hogy nagy tüntetések lesznek délután főváros-szerte és a Városligetben is, így befejezzük a tanítást aznapra, mindenki menjen biztonságban haza. Én is hazaszaladtam, hiszen az iskola 5 percre volt a lakásunktól, amely az Erzsébet Királyné út és Hungária körút sarkán levő 6 lakásos épületben volt.

Ledobva a táskámat, máris rohantunk a Városligetbe játszani (3 percnnyire a lakástól), hiszen ott éltünk csak igazán szabadon. A Városliget túloldalát a Felvonulási Tér zárta le, ahol minden május 1.-én nagy felvonulások voltak és az ország vezetői a Sztálin szobor alatti emelvényről integettek és üdvözölték a felvonuló magyarságot, munkásokat és mind azokat, akik ki lettek rendelve, hogy jelenlétükkel bizonyítsák a „hűségüket” az ország iránt. Ezt a napot, május elsejét a „Kikelet” napjának is nevezték, mert ki kellett vonulni mindenkinek, aki tudott járni és cipelni a piros zászlót.

Tehát mint gyerekek, mi is oda tartotunk október 23.-án, mert mondták, hogy rendkívüli felvonulás, tüntetés lesz, amit nem hagyhattunk ki, meg kell nézni.

Úgy is lett, rengeteg ember gyülekezett össze, de nem piros zászlókat lengettek, hanem csak magyar zászlókat. Aztán voltak beszédek, szavatok, nagyon lelkes volt a hangulat, amikor elkezdtek dobálni a Sztálin szobrot mindenféle üveggel. Nem sokára előkerültek mindenféle szerszámok, drótkötelek és csörlők, majd zúgott a tömeg: „Le a szoborral!” Emlékszem az emelvény két oldalán 1-1 hatalmas acélkígyó szobor meredezett, amihez erősítették a kötelek egyik végét, a másik végeiket pedig a Sztálin szoborhoz. Hosszú huzavona után végre ledőlt a szobor, és aki tehetett, az próbált egy darabot levágni, lefűrészelni. Én – szerszámok hiányában – csak ugráltam a szobor tetején, mint ahogy mindenki csinálta. Emlékszem a szobor úgy tört le, hogy a csizmái fentmaradtak még jó néhány hétig, amikor az állam eltávolította azokat. De az emelvény megmaradt hosszú éveken keresztül ugyanazzal a céllal, hogy az ország vezetői május 1.-én integessenek a „Kikelet népeinek”.

Aztán jött az újabb meglepetés, a következő nap, október 24.-én a ház összes lakója leköltözött a pincébe kialakított óvóhelyre, miután a ház előtt heves lövöldözések kezdődtek. A házunkkal átellenes sarkon helyezkedett el a Tolbuchin laktanya, ahol katonai alakulatok államosoztak. Aztán egy tank érkezett a házunk elé, és lőtték a laktanyát, onnan pedig lőttek vissza a tankra. A tűzharok nyomait a ház oldala éveken keresztül viselte, mert a Kerületi Tanács nem törődött a Szabadságharc okozta károk helyreállításával. Ma a laktanya épületét szociális kórházként használják.

Végre elcsitulak a lövöldözések és feljöhettünk az óvóhelyről, sőt 4-5 km-es gyaloglás után beálltunk a hosszú sorba a Hős utcai sütődéhez, ahol friss kenyeret tudtunk beszerezni. A lakóházunk földszintjén egy Közért (akkori néven élelmiszer üzlet) működött, de a laktanyai harcokban teljesen szétlőtték.

Aztán Apám vezetésével tovább

merészkedtünk, a Köztársaság térig, ahol az ÁVÓ (Államvédelmi Osztály) és a kommunista párt székhelye volt. Az épületek teljesen szétlőve, előttük hatalmas gödrök mélyedtek, mert az emberek keresték az ÁVÓ titkos vész-kijárait. A téren körbe félig megégett és felakasztott emberek lógtak a lámpavasokon, bizony még 10 évesen is szörnyű volt látni. Nem volt szívderítő a látvány a Körút-Rákóczi út sarkánál sem: kiégett villamosok, katonai járművek, szétlőtt és összerogyott több emeletes bérházak illusztrálták a kemény harcokat.

Aztán a Szabadságharcot leverték, az országot visszaterelték a megszokott és rákényszerített kommunizmushoz.

A következő érintkezésem a politikával 1965-ben volt. A technikumot elvégezve jelentkeztem a budapesti Műszaki Egyetemre, mérnök szerettem volna lenni. A felvételi vizsgát jól lettem, de miután Apám értelmiségi dolgozó – könyvelő – volt, így helyhiányra hivatkozva el lettem utasítva, mert kellett a hely a munkásosztály gyerekeinek.

Lógó orral elkezdtem dolgozni egy textilgyárban, 3 váltott műszakos munkarendben; elég kemény volt az egyetem padjai helyett.

Aztán 1966-ban behívtak a személyzeti irodába, és megkérdezték, szeretnék-e egyetemre járni. Természetesen IGEN-nel válaszoltam, mire azt közölték, ha belépek a Kommunista Pártba, akkor ők javasolnak és elintézik a felvételemet az egyetemre. Így is lett.

Egyszerre kitárult a világ, utaztattak külföldre a környező szocialista országokba; műszaki karrierem szépen fejlődött. Egészen a főmechanikusi pozícióig előléptettek (itt Plant Manager). Még itt kell megemlítenem, hogy minden szocialista vállalat az úgynevezett „üzemi demokráciára” épült, vagyis a Párttitkár, a Szakszervezeti Elnök és a Gazdasági Igazgató alkották a döntési jogot, egyenlő arányban. Legyen az béremelés, jutalmazás, avagy gazdasági döntés, beruházás – mindhárom embernek együtt kellett döntenem.

és elfogadni ami egy ipari vállalat életében előfordulhatott.

Ekkor kezdődtek az én problémáim, mert mint egy felelős gazdasági vezető, olyan döntések meghozatalára volt szükségem, amely az „üzemi demokrácia”, vagyis Párt- és Szakszervezet-ellenes volt.

Figyelmeztetések, pártfegyelmi eljárás és további szankciók tornyosultak a fejem felett, mondván, hogy én „nem vagyok jó Elvtárs”. Végül a sok politikai intrika vezetett ahhoz, hogy 1980-ban elhagytam hazámat és próbáltam felépíteni újra a mérnöki álmaimat itt az USA-ban, amiket otthon Magyarországon leromboltak. Azt hiszem az sikerült is.

Ennyi az én történetem

Chicken with Mushrooms à la Bakony

A hearty dish for the cooler weather.

Ingredients:

1 chicken, or 2 lbs. turkey breast cut into pieces
6 slices of bacon cut into small pieces and fried until glassy, with fat poured off
1/2 lb. mushrooms, washed and cut into halves, or quarters if large
1/2 pint sour cream or milk
1 large onion cut up
1 green pepper cut into small pieces
1 tomato
Paprika
1/4 tsp marjoram
1/4 tsp pepper
1 tsp ground caraway seed
1 tsp salt

Directions:

Fry bacon until glassy. Pour off fat. Add to bacon the onion, mushroom, green peppers and fry until liquids evaporated.

Add cut up chicken, spices and cut up tomato. Add a small amount of water, cover and simmer slowly until chicken is done. Do not overcook.

Take off lid and simmer until no liquid is left.

Just before serving, add sour cream and bring to boil for only half a minute. Serve with dumplings, macaroni or spaghetti. Serve cucumber salad, pickled beets on the side.

To serve, place cooked pasta on the serving tray, add chicken on top, and pour sauce over all.

Did you know...

... **that** we can brag about some new athletic medals? Or that some of the Soviet military stood behind the Hungarian people in 1956? Or that a new Makovecz Imre designed building will be erected in Budapest?

... **that** in the Third Nomad World Games held in Cholpon-Ata, Kyrgyzstan in September, the Hungarian teams won four gold, four silver and four bronze medals?

This was not your usual sports competition! Included in the races were sumo, great nomad, horseback and many other forms of wrestling; various national intellectual board games using wells and stones; various types of horse racing; different kinds of games meant to provide training in military strategy; and tug-of-war.

All the gold medals won by the Hungarian team were won in archery, including one in horseback archery. One of the silver medals was for women's arm wrestling, two for "puta archery" which uses a clay pot or a leather covered target. Three bronze medals were won by the Hungarian team in *mas*-wrestling, a Yakut ethnospport based on a stick-pulling game. (Yakutia is the Far Eastern Federal District of Russia, covering over a million square miles and bordering on the Arctic Ocean.)

This was the first time Hungarians participated in the Games. The next Nomad World Games will be held in Turkey in 2020.

... **that** the Hungarian team won the 2018 Men's Water Polo World Cup? The contest, sponsored by FINA (Fédération internationale de natation – the International Swimming

Federation) was held in Berlin, September 11-14. The Hungarian team defeated Australia 10-4 for the final standing. They had placed equally well in 1979, 1995 and 1999.

The world's most successful water polo team, Hungarians won first place at the Olympic Games nine times, were world champions twice, and European champions 12 times.

... **that** many soldiers from the Caucasian Republic of Georgia were among the Soviet forces that occupied Hungary in 1956? They, as a group, refused to obey orders, stating they would not shoot at Hungarians who were fighting for their freedom. Consequently, they themselves were shot by their Soviet officers.

Their heroism was publicized by the Georgian poet Szilovan Narimanidze, whose poem could – naturally! – never be published in his native land. It came to light through the research of Babirák Hajnalka, in her work entitled „Magyar-Georgiai irodalmi kapcsolatok” – Hungarian-Georgian Literary Connections – and was printed by Horváth Zoltán, owner of Romanika Kiadó publishing house.

... **that** a church designed and sketched by the late Makovecz Imre will be built in Budapest? The final detailed plans were worked out by Dósa-Papp Tamás. The world-famous architect, whose innovative structures can be found throughout Hungary, was unable to finish the plans due to his unexpected death. The cornerstone for the Reformed church building was laid on Mátyás tér in the XX. District on September 23rd.

For more about Makovecz Imre, see the December 2011 issue of Magyar News Online.

... **that** at the request of the regional government of Dodowa, Ghana, a model farm will be erected in that country with the cooperation of the Hungarian agricultural and research center? Applying Hungarian agricultural technology, they aim to prove that Hungarian seed grains could double the harvests of that African nation.

The Hungarian team at the Nomad World Games

Maquette of the church designed by the late Makovecz Imre

Kicsi a világ! - It's a Small World!

Olga Vállay Szokolay

It was toward the end of one of those miserable hot and humid days in Westport, Connecticut, at Rive Bistro, the nice waterfront restaurant. We usually sit in the outdoor part of the place, but the weather did not favor that on this particular day. After our usual nice dinner, enjoying the water view from indoors, we were heading out.

Opening the door from the air-conditioned comfort, we were literally stopped in our tracks, being rudely hit by the humid, tropical outdoor air that makes one suddenly unable to breathe. To gradually acclimatize, we stopped at the door, holding it open for a crowd of people swarming out. The last couple walking through stopped, thanking us for the service. Still standing in the doorway, a polite conversation started, complaining about the weather.

The man started to guess my accent.

He said, "It's not German, it's not French. I am Hungarian..."

Whereas I interrupted him, saying, "Can you speak Hungarian?"

"Sure", he said, "and my children can, too."

At this point we were talking Hungarian. He told me that although he was born in Paris, he was of Magyar stock, on both sides. His name was François Balogh (no relation to our late Founding Father, Joe) who, being given a Magyar News card, hopefully has become one of our readers!

**László Kiss – Proprietor
Bauer Wines & Liquor**

66. N. Main St.
South Norwalk, CT 06854
203-853-7535
203-866-2875 Fax
LKISS50516@ADL.COM

*Large Selection of fine
Hungarian Wines & Liquors*

HUNGARIAN COMMUNITY CLUB OF WALLINGFORD
PO Box 1816
WALLINGFORD, CT 06492
HCCW.ORG

Joan I. Farcus

Attorney at Law
Member of:
Connecticut, Florida, New York, District of Columbia Bars
and Mashantucket Pequot Tribal Court

Office:
58 Lyon Terrace
Bridgeport, CT 06604
(203) 335-3187
Fax: (203) 334-8666

Residence:
19 Collingwood Avenue
Fairfield, CT 06824
(203) 367-2161
Fax: (203) 368-0870

PH. 203.331.3911
(FAX. 203.331.1663)

770 COMMERCE DRIVE, FAIRFIELD CT, 06825

*Hungarian Night - Thursday Night
Hungarian Specialties - Every Night*

HÁZI KÉSZÍTÉSŰ
FÜSTÖLT KOLBÁSZ,
FRISS KOLBÁSZ,
HURKA KAPHATÓ

ILDIKÓ VAGY ISTVÁN

845-457-3815

1-800-93-SANTA
www.santaenergy.com

Quality Heating Oil • Automatic Oil Delivery • Price Protection Plans
Plumbing Services • Chimney Services
Heating & Air Conditioning Sales, Service & Installation

AQUA - LAWN, INC.

IRRIGATION CONTRACTORS

CT Lic.# 208673

AQUA-LAWN, INC.
242 KINGS HIGHWAY CUT-OFF
FAIRFIELD, CT 06824
IA CERTIFIED

Ph. (203) 367-7444
Fax: (203) 336-8153
E-Mail: service@aqualawn.com
Website: www.aqualawn.com

Louis Toth
President

Automatic lawn sprinkler systems
Residential • Commercial
Design, Installation, and Service

Fairfield Museum
AND HISTORY CENTER

B I R I N Y I
A S S O C I A T E S I N C.

OUR SPONSORS

